

Societat civil i escoles s'alien perquè Catalunya tingui un sistema educatiu avançat

- El programa 'Escola Nova 21', que inclou 26 centres amb pràctiques avançades, vol contribuir a l'actualització disruptiva del sistema educatiu amb un pla pilot de canvi de 200 escoles més.
- El Centre UNESCO de Catalunya, la Fundació Jaume Bofill, la UOC i l'Obra Social "la Caixa" conformen el motor del programa.

Barcelona, 21 d'abril de 2016.- Generar el marc i les condicions per a què **Catalunya tingui un sistema educatiu avançat**. Aquest és l'objectiu de l'aliança d'entitats i escoles per a impulsar el programa "Escola Nova 21", que els pròxims tres anys vol **ajudar a fer créixer les accions de canvi educatiu que ja han anat desenvolupant-se** en molts centres finançats amb fons públics. Des d'un marc comú d'escola avançada, el programa es proposa generar un ecosistema educatiu que doni respostes a les necessitats del s. 21.

El secretari de Polítiques Educatives de la Generalitat, Antoni Llobet, ja ha manifestat el suport del **Departament d'Ensenyament** a la iniciativa, impulsada pel **Centre UNESCO de Catalunya, la Fundació Jaume Bofill, la UOC i l'Obra Social "la Caixa"** –a través del seu programa eduCaixa–, i que compta també amb el suport de la **Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes (FaPaC)**, la **Federació de Moviments de Renovació Pedagògica** i la **Fundació d'empresaris FemCAT**. La confluència d'institucions i entitats de naturalesa tan diversa i l'aposta per treballar junts per a possibilitar el canvi educatiu és "**la característica principal del programa**", com ha destacat el director d'EduCaixa, Xavier Bertolín.

Dibuixar l'escola avançada que volem

De la seva banda, el president del Centre UNESCO i director del programa, **Eduard Vallory**, ha explicat que la iniciativa parteix del treball conjunt amb **26 escoles amb pràctiques educatives avançades**, a les que s'hi sumen tres entitats col·laboradores: la **Fundació Jesuïtes Educació**, la **Xarxa d'instituts innovadors de l'ICE-UAB** i la **Coordinadora d'escoles 0-12**.

“El programa vol crear les condicions perquè les **escoles amb pràctiques avançades es consolidin i millorin**, interactuant entre elles, així com **elaborar procediments perquè altres** escoles que vulguin, des del seu projecte educatiu, **puguin canviar pràctiques i organització cap al marc d'escoles avançades**, generant així coneixement sobre pràctiques i avaluació competencial”, sosté Vallory. També ha anunciat que **s'ha obert una convocatòria** perquè **200 escoles més** puguin optar a formar part d'un pla pilot de tres anys que les ajudi a canviar cap al marc comú d'escola avançada.

Aquest marc comú, com ha explicat el director adjunt del programa, **Boris Mir**, beu del treball conjunt amb la UNESCO i l'OCDE per a definir les quatre **característiques que tota escola avançada** hauria de tenir en la societat del coneixement: 1) Un propòsit educatiu que generi **competències per a la vida** en el context del segle 21; 2) sistemes de **mesurar els assoliments** de totes i cadascuna d'aquestes competències; 3) **pràctiques d'aprenentatge** fonamentades en el coneixement existent de com les persones aprenen; i 4) una organització dirigida a l'aprenentatge de tots els infants, que **actualitza l'acció educativa** i que està oberta i interactua amb el seu entorn. Aquests quatre elements són els que fonamenten el programa i el criteri pel que s'han convidat **26 escoles amb pràctiques educatives avançades** –infantil, primària i secundària– a formar-ne part. (*Veure llista adjunta*).

Convocatòria per al canvi

Un cop creat l'**ecosistema de 26 centres amb pràctiques educatives avançades**, se seleccionaran **200 centres educatius més a través d'una convocatòria** que s'ha obert aquest mateix dimecres. A aquestes escoles se les dotarà de procediment per al canvi, eines, espais de capacitació i reflexió compartida i indicadors d'avaluació, per a què puguin actualitzar les seves pràctiques educatives. D'entre aquestes, **30 rebran un acompanyament, formació i capacitació intensius per tal de garantir el seu canvi**, en treball conjunt amb les escoles amb pràctiques educatives avançades. El programa es presentarà el 21 de maig en un acte amb la consellera d'Ensenyament.

Les quatre entitats promotores

El Centre UNESCO de Catalunya és una associació que treballa per promoure els ideals i accions de la UNESCO i per transferir els plantejaments de la societat catalana a la UNESCO i al sistema de Nacions Unides. La formen l'Institut d'Estudis Catalans, Òmnium Cultural, la Fundació Jaume Bofill i la Fundació FemCAT.

La Fundació Jaume Bofill té per missió afavorir el coneixement crític de la societat Catalana per contribuir a la seva transformació, impulsant la innovació i la cooperació per superar les desigualtats educatives fins assolir una societat més justa, mobilitzant propostes, anàlisi i col·laboració que aportin solucions als grans reptes educatius.

La Universitat Oberta de Catalunya (UOC) és una universitat innovadora que forma les persones al llarg de la vida contribuint al seu progrés i al de la societat mitjançant un model educatiu propi i la recerca de frontera sobre la societat del coneixement. La UOC vol aprofundir en el coneixement sobre el canvi educatiu en totes les etapes educatives des del treball conjunt amb les escoles i la resta d'agents del sistema per tal d'actualitzar i liderar la innovació en les pràctiques d'aprenentatge universitàries.

L'Obra Social "la Caixa" creu fermament en els potencials i la riquesa interna de les persones, i per això, una de les seves línies prioritàries és contribuir al progrés i el benestar de la societat a través de l'educació. Amb eduCaixa, l'entitat posa a disposició de les escoles d'arreu de l'estat un ventall de propostes i recursos innovadors, transformadors i pràctics pensats per despertar i enfortir les habilitats i les competències dels alumnes.

Centres educatius amb pràctiques educatives avançades convidats a formar part del programa*

- Col·legi Montserrat (Barcelona)
- Escola Congrés-Indians (Barcelona)
- Escola dels Encants (Barcelona)
- Escola Fluvià (Barcelona)
- Escola Fructuós Gelabert (Barcelona)
- Escola Horitzó (Barcelona)
- Escola Ítaca (Manresa)
- Escola La Llacuna del Poblenou (Barcelona)
- Escola La Maquinista (Barcelona)
- Escola El Martinet (Ripollet)
- Escola El Puig (Esparreguera)
- Escola El Roure Gros (Santa Eulàlia de Riuprimer)
- Escola Rellinars (Rellinars)
- Escola Sadako (Barcelona)
- Escola La Sínia (Molins de Rei)
- Escola Virolai (Barcelona)
- Institut Can Roca (Terrassa)
- Institut Montgròs (Sant Pere de Ribes)
- Institut Mont Perdut (Terrassa)
- Institut Quatre Cantons (Barcelona)
- Institut de Sils (Sils)
- Institut-Escola Jacint Verdaguer (Sant Sadurní d'Anoia)
- Institut-Escola Les Vinyes (Castellbisbal)
- Jesuïtes Lleida - Col·legi Claver Raimat (Lleida)
- Jesuïtes Sant Gervasi - Escola Infant Jesús (Barcelona)
- Secció d'institut (SINS) Cardener (Sant Joan de Vilatorrada)

**Les direccions de tots aquests centres ja han expressat la seva predisposició a incorporar-se al programa, si bé encara no tots els centres han pres l'acord formal pels seus òrgans de decisió*

Resum d'objectius i accions del programa Escola Nova 21

El programa “Escola Nova del segle 21: Aliança per un sistema educatiu avançat” vol contribuir a una actualització del sistema educatiu a Catalunya, fonamentada en el consens dels organismes internacionals sobre un propòsit educatiu enfocat a generar competències per a la vida en el context del segle 21, unes pràctiques d'aprenentatge fonamentades en el coneixement de com les persones aprenen, i unes metodologies que permetin mesurar els assoliments de cadascuna de les competències.

El Programa té tres objectius generals:

- a) Crear un marc amb les característiques educatives que hauria de tenir una escola avançada, en base a col·laboracions amb la UNESCO i l'OCDE i treballant conjuntament amb escoles que ja disposin de pràctiques educatives avançades: un propòsit educatiu competencial; mesures d'assoliment d'aprenentatge referides a tots els objectius; pràctiques d'aprenentatge fonamentades en el coneixement de com les persones aprenen; i una organització dirigida a l'aprenentatge de tots els infants, que actualitza la reflexió i tasca educatives i oberta i vinculada a l'entorn.
- b) Generar els procediments i estratègies formatives que possibilitin a les escoles participants la transició sistemàtica des dels models tradicionals d'ensenyament-aprenentatge (en tots els seus graus) al marc d'escoles avançades (en tota la seva diversitat), partint del seu propi projecte educatiu, de tal manera que ofereixin eines que en el futur puguin ser emprades per a generalitzar aquest marc i contribuir també a reformular el perfil professional dels docents i la seva capacitat i formació.
- c) Generar coneixement sobre pràctiques educatives avançades –en particular, metodologies de treball globalitzat interdisciplinar– i de la seva avaluació competencial, així com evidències de l'impacte en l'aprenentatge cognitiu i no-cognitiu.

Accions específiques del programa:

– Es crearà, des del marc comú de referència dels elements que caracteritzen una escola avançada, una comunitat d'escoles amb pràctiques educatives avançades que aprenen entre elles, amb iniciatives i recursos generadors de coneixement i formació, i que comparteixen entre elles i amb el conjunt del sistema avenços i innovació en les estratègies d'aprenentatge i d'avaluació competencial.

– Se sistematitzarà coneixement sobre la metodologia, els sistemes d'avaluació i la formació permanent de les escoles amb pràctiques educatives avançades, i contrastar-lo amb la recerca internacional de referència.

– Es desenvoluparà una protocol·lització de procés de canvi, basada en el coneixement generat, per a escoles que volen promoure una actualització disruptiva cap a models educatius avançats, que inclogui lideratge per a l'aprenentatge, procés de canvi i d'organització, metodologies de treball globalitzat i d'avaluació competencial, i formació per a l'actualització.

- Es possibilitarà que escoles que ho sol·licitin puguin canviar, des de la seva autonomia i el seu projecte educatiu de centre (PEC), cap al marc comú de referència d'escoles avançades, a través d'una convocatòria oberta dirigida a 200 centres, 30 dels quals comptaran amb l'acompanyament sistemàtic del programa en col·laboració amb professionals d'escoles amb pràctiques educatives avançades. Es tindrà particularment en compte la diversitat socioeconòmica i sociocultural dels centres que se seleccionaran de la convocatòria, partint d'una organització pedagògica enfocada a la inclusió, que entén la diversitat com un element bàsic a treballar des de plantejaments inclusius, aprofitant el potencial que representen les diferències individuals significatives entre els alumnes per fomentar la cohesió social i fer aprenentatges de la vida real.
- Es desenvoluparà una modalitat formativa per a educadors de les escoles que volen adoptar les característiques avançades, que contempli les metodologies i avaluacions competencials, i basada en una estada en residència a escoles amb pràctiques educatives avançades. Capacitar i crear comunitat entre els equips directius per a un lideratge més efectiu de la transformació del centre educatiu.
- Es duran a terme accions de comunicació que expliquin el marc comú de referència i el treball de les escoles amb pràctiques educatives avançades, continuant el camí comunicatiu ja iniciat per moltes d'aquestes escoles. També es farà un web i materials de comunicació derivats dels aprenentatges del programa i de la recerca existent, amb orientació pràctica.
- Es desenvoluparan metodologies de recerca al llarg del programa que donin suport al disseny de pràctiques educatives avançades, dotant així el procés de canvi d'un marc analític que permeti mostrar-ne l'evolució, avaluar-ne l'efectivitat i experimentar models de recerca translacionals, construint una base de coneixement, en el centre del procés, que l'acompanyi i del que se'n nodreixi a la vegada.